

PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS. SIŪLYMAI DĖL REGULIAVIMO PAKEITIMO

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

ESAMO PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ REGULIAVIMO TRŪKUMAI

- valstybinės pensijos skiriamos tik atsižvelgiant į pareigūno ir kario įgytą tarnybos stažą; pensijos neskatina likti tarnyboje - 45 metai – riba, kada pareigūnai pradeda palikti tarnybą, nes jau turi reikalingą stažą ir jie renkasi gauti pensiją ir dirbti nestatutinį darbą. Apie 36 proc. pensijų gavėjų yra iki 55 metų amžiaus.
- minimalus stažas skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją 5 metai;
- pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo tvarka;
- priedas už tarnybą nebeatitinka savo pirminės paskirties;
- pareigūnams ir kariams neužtikrinamos pakankamos pajamos laikotarpiu, kai jie palieka tarnybą iki įgyja teisę gauti socialinio draudimo pensiją;
- pareigūnų ir karių valstybinių pensijų, paskirtų už tarnybą iki 1995 m., dydžiai

SIŪLYMAI PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ PERTVARKAI

Pertvarkos tikslas

Pertvarkyti pareigūnų ir karių valstybinių pensijų reguliavimą vadovaujantis socialinio teisingumo, proporcingumo, teisinio aiškumo ir sistemiškumo principais bei siekiant nepažeisti asmenų teisėtų lūkesčių.

- **Sistemiškumo** (pensijos dydžio apskaičiavimo principai, skyrimo ir mokėjimo sąlygos)
- **Socialinio teisingumo** (minimalus pensijos dydis, ne pensinių elementų atsisakymas)
- **Proporcingumo** (teisingesnis prarastų pajamų kompensavimas, kai dėl objektyvių priežasčių tęsti tarnybos nebegalima)

PAGRINDINIAI SIŪLYMAI

Dėl minimalaus
stažo reikalavimo

Dėl teisės į
valstybinę pensiją

Dėl pensijos dydžio
apskaičiavimo
tvarkos ir
parametrų

Dėl valstybinės
pensijos mokėjimo
modelio

Dėl pensijų
indeksavimo

Dėl anksčiau
paskirtų pensijų
dydžio

**10 METŲ NUO NAUJO REGULIAVIMO ĮSIGALIOJIMO,
PAREIGŪNAI IR KARIAI GALĖS RINKTIS PAGAL KURĮ
ĮSTATYMĄ JIEMS BŪTŲ SKIRIAMA PAREIGŪNŲ IR KARIŲ
VALSTYBINĖ PENSIAJA UŽ TARNYBĄ.**

Siūlymai pareigūnų ir karių valstybinių pensijų reguliavimui

	GALIOJANTI SISTEMA	SIŪLYMAI
Teisė į pareigūnų ir karių pensiją	ištarnavus nustatytą metų skaičių (20-25 m.)	Ištarnavus nustatytą metų skaičių ir sukakus nustatytą amžių (55 m.) , išskyrus, atvejus, kai įstatymu nustatytas amžius, iki kurio pareigūnas ar karys gali tarnauti, yra mažesnis – jiems sukakus šį amžių.
Minimalus tarnybos stažas pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti	5 metai	15 metų , išskyrus atvejus, kai asmenys yra atleidžiami dėl sveikatos kaip netinkami tarnybai. Ilginama palaipsniui per 10 metų.
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų rūšys	– už tarnybą; – netekto darbingumo; – našlių ir našlaičių.	Atsisakyti netekto darbingumo pensijų kaip pareigūnų ir karių valstybinių pensijų porūšio, toliau būtų skiriamos pensijos už tarnybą atleistiems dėl sveikatos.

	GALIOJANTI SISTEMA	SIŪLYMAI
<p>Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydis</p>	<p>už 1-20 tarnybos metus - po 1%, už 21-25 m. - po 1.5% (25 m. – 27.5%), už 26 m. ir vėliau - po 1%</p> <p>Už 30 m. mokama 32.5% pareigūno nustatyto DU (neatskaičius mokesčių) dydžio pensija – sudaro vid. 37,4 proc. nuo vidutinio DU „į rankas“</p>	<p>Apskaičiuojant pensiją už tarnybą skirti po 2,5 proc. už metus, tačiau maksimali pensija negali viršyti 70 proc. DU neto (ribojimas būtų nustatomas individualiai atsižvelgiant į pareigūno ar kario tarnybos stažą – 50-70 proc., t.y., didesnį stažą turintiems – didesnė riba).</p>
<p>Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo bazė</p>	<p>Pareigūno ar kario nurodytų paeiliui išstarnautų 5 tarnybos metų palankiausių nuosekliai einančių 12 mėnesių nustatyto DU vidurkis.</p> <p>Į DU įskaitoma pareiginė alga, priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, laipsnį, kvalifikaciją.</p>	<p>Į DU naudojamą pensijai apskaičiuoti papildomai įskaityti visus priedus ir priemokas, tiesiogiai susijusius su tarnybos pareigų vykdymu, apmokėjimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis, viršvalandinį darbą.</p> <p>Atsisakyti galimybės rinktis palankiausią DU laikotarpį pensijos dydžiui apskaičiuoti – skaičiuoti iš 15 metų tarnybos laikotarpio DU vidurkio. Siekiant, kad naujai skiriamų pensijų dydžiams neturėtų įtakos ankstesnių metų darbo užmokesčio dydžio nuvertėjimas pereiti nuo absoliučių DU dydžių prie santykinų dydžių, kas leistų palaikyti aktualią DU vertę nepriklausomai nuo jo</p>

Kaip būtų apskaičiuojamas pareigūnų ir karių pensijos dydis? *

Metai	DU (2010 m.)	VDU <i>bruto</i> (2010 m.)	Skyrimo metai	VDU įmokų bazei (skyrimo metų)	Proc. nuo DU
2010	1000	575,8	2024	1902,7	2,5

$0,025 * ((1000 * 12) / (575,80 * 12)) * 1902,7 = 82,61$ eur

Ir taip toliau skaičiuojami kiti tarnybos metai. Gautos kiekvienų metų vertės sumuojamos.

Jeigu būtų tiesiog imamas procentas nuo darbo užmokesčio, t. y. ne per santykinius dydžius, tuomet pagal pavyzdyje pateiktus dydžius, laikant, kad 2010 m. vidutinis darbo užmokestis sudarė 1000 eur, už vienus metus būtų skiriama 25 eur ($1000 * 0,025$)

*DU hipotetinis dydžis, tik iliustracija

Pensijos dydžio ribojimas	30 metų – 60 proc. paskutinių 12 mėnesių DU <i>neto</i> vidurkio
12 mėnesių DU <i>neto</i> vidurkis (eur)	2420
Mokėtinos valstybinės pensijos dydis (eur)	$2420 * 0,6 = 1452$
Pensijos dydis pagal šiuo metu nustatytą tvarką (eur)	$4000 / 1,289 * 0,3 = 931$

	GALIOJANTI SISTEMA	SIŪLYMAI
Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydžio ribojimas	Valstybinės pensijos kartu su socialinio draudimo pensijos suma ribojama 1,1637 šalies VDU.	Ilgijus teisę gauti socialinio draudimo pensiją, valstybinė pensija būtų mažinama atsižvelgiant socialinio draudimo pensijos dydį.
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų indeksavimas	Indeksavimo koeficientas apskaičiuojamas pagal SVKI.	Indeksavimo koeficientu, kuris taikomas socialinio draudimo bazinei pensijai.
Priedas už tarnybą	Negaunančiam socialinio draudimo pensijos ir nedirbančiam arba iki MMA uždirbančiam pensijos gavėjui prie pensijos už tarnybą gavėjui mokamas socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio priedas (jo dalis)	Priedas naikinamas. Dėl dosnesnės pensijos apskaičiavimo tvarkos, iš esmės jis būtų integruojamas pensijos dydį (pagal naują tvarką apskaičiuojamos didesnio dydžio pensijos).
Minimali pareigūnų ir karių valstybinė pensija	Seniai paskirtos ir taip mažos pensijos, kurios nebuvo indeksuojamos ilgus metus, yra smarkiai nuvertėjusios	Nustatyti pareigūnų ir karių valstybinių pensijų „grindis“ , kurių dydis būtų siejamas su asmens įgytu tarnybos stažu: 350 eur už pilną tarnybos stažą ir šią ribą atitinkamai mažinti mažėjant įgytam tarnybos stažui. Pensijų „grindis“ kasmet indeksuoti.

Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos: pavyzdys

Dabar

- Pareigūnas išstarnauja 25 metus ir būdamas 50 metų amžiaus išeina iš tarnybos;
- Pareigūnas pradeda gauti 35 % DU (*neto*)* dydžio pareigūnų ir karių valstybinę pensiją ir bazinės pensijos dydžio priedą už tarnybą (iki pradeda gauti socialinio draudimo pensiją);
- Priedas už tarnybą mokamas iki asmuo įgyja teisę gauti socialinio draudimo senatvės ar netekto darbingumo pensiją, jeigu jis nedirba arba jeigu dirba, bet jo pajamos mažesnės nei MMA (mokama priedo dalis);
- Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydis, šios pensijos ir socialinio draudimo suma ribojama 1,1637 šalies VDU.

Po reformos

- Pareigūnas išstarnauja 30 metų ir būdamas 55 metų amžiaus (*jam tai statutinis pasitraukimo iš tarnybos amžius*) išeina iš tarnybos;
- Pareigūnas pradeda gauti 60 % DU (*neto*)* dydžio pareigūno pensiją;
- Pareigūno pensija indeksuojama tokiu pat tempu kaip socialinio draudimo pensijos, t.y. pagal 7 metų DUF'o pokytį;
- Jei pareigūnas įsidarbina, jam tęsiamas jo pensijos mokėjimas;
- Pradėjus gauti socialinio draudimo pensiją, jam mokama valstybinės pensijos dalis lygi skirtumui tarp valstybinės pensijos ir socialinio draudimo pensijos.

* Lyginama su paskutinių tarnybos metų DU

PEREINAMASIS LAIKOTARPIS

Pereinamojo laikotarpio nuostatos išdėstytos 10 metų laikotarpyje nuo reformos pradžios, kartu numatant galimybę pareigūnui ar kariui rinktis pagal kurį reguliavimą skirti ir mokėti valstybinę pensiją.

Pavyzdys:

Pareigūnas 2025 metais yra 45 metų amžiaus ir ištarnavo 25 metus. Jis gali rinktis vieną iš dviejų variantų:

- Skirtis pareigūno pensiją pagal dabar galiojančią tvarką (dydis, priedas, priedo mokėjimo derinimas su draudžiamosiomis pajamomis)

Arba

- Skirtis pareigūno pensiją pagal naują tvarką – naujas dydis su integruotu priedu, galimybė dirbti gaunant didesnio dydžio pensiją, bet nuo vėlesnės datos (nuo statute ar įstatymuose nustatyto amžiaus, iki kurio jis gali tęsti tarnybą).

S O C I A L I N Ē S   A P S A U G O S   I R   D A R B O   M I N I S T E R I J A

